

ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, ગાંધીનગર દ્વારા નાણાં વિભાગના ખાતાના વડા
હિસાબી અને તિજોરી કચેરી તેમજ ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ દ્વારા હિસાબી
અધિકારી/વાણિજ્ય વેરા અધિકારી વર્ગ-૨-૩, મ્યુનિસિપલ એકાઉન્ટન્ટ/ડેપ્યુટી
એકાઉન્ટન્ટ, જી.આઈ.ડી.સી. એકાઉન્ટન્ટ

પેટા હિસાબનીશ/સબ ઓડિટર મ્યુનિસિપલ એકાઉન્ટન્ટ ડેપ્યુટી એકાઉન્ટન્ટ

: લેખન/સંપાદન :

ડૉ. મુકેશ એમ. બાવળિયા

(Ph.D., M.PHIL, M.Com., PGDPAFM, NET (Three TIMES) / GSET, DTP)

મુખ્ય આકર્ષણો

- ✍ સરળ ભાષામાં એકાઉન્ટ, કરવેરા, ઓડિટ બેન્કિંગ, વેપારી ફાયદો, આંકડાશાસ્ત્ર જેવા વિવિધ વિષયો શૈક્ષણિક લાયકાતનું સિવાઈઝડ બજેટ સહિતનું સાહિત્ય....
- ✍ 5000 થી વધુ પ્રશ્નોનું એકત્રીકરણ પાછલા....
- ✍ પાછલા વર્ષોનાં પેપરનાં સોલ્યુશન....

અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.

● પેટા હિસાબનીશ/સબ ઓડિટર મ્યુનિસિપલ એકાઉન્ટન્ટ ડેપ્યુટી એકાઉન્ટન્ટ

● પ્રા. મુકેશ એમ. બાવળિયા

પ્રકાશક : અક્ષર પબ્લિકેશન
શ્રીજી હાઉસ,
એમ.જે. લાઈબ્રેરીની પાછળ,
એલિસબ્રિજ અમદાવાદ - 380006
ફોન : (079) 26585888

કિંમત : ₹ 725/-

ટાઈપસેટીંગ : અક્ષર પબ્લિકેશન
શ્રીજી હાઉસ,
એમ.જે. લાઈબ્રેરીની પાછળ,
એલિસબ્રિજ અમદાવાદ - 380006
ફોન : (079) 26585888

આવૃત્તિ : 2022

પ્રત : 1000

પ્રિન્ટીંગ : શ્રીજી ઓફસેટ
દૂધેશ્વર
અમદાવાદ

No part of this Publication can be reproduced in any form or by any means without the prior written permission of the publisher.

પ્રસ્તાવના

ગૌણ સેવા પંસદગી મંડળ દ્વારા નાણાં વિભાગની સબ સબ ઓડિટર/પેટા હિસાબનીશ વિવિધ જગ્યા ની ભરતીનાં અભ્યાસક્રમમાં શૈક્ષણિક લાયકાત અને કામગીરી વિષયક બાબતોની લગતાં 75 પ્રશ્નો આપેલ છે. સબ ઓડિટર/પેટા હિસાબનીશ પાસેથી સરનાર વાણિજ્ય તેમજ નાણાંકીય બાબતો નું મહત્વના અપેક્ષિત રાખે છે. એ સ્વભાવિક છે. આથી આ પૂસ્તકમાં શૈક્ષણિક લાયકાત માં વાણિજ્ય/એકાઉન્ટ તેમજ કોમર્સ આધારિત વિવિધ મુદ્દાઓની ટૂંકી રૂપરેખા રજૂ કરવામાં આવી છે.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓમાં પણ અંગે વિશેષ જાગૃતિ વધતી જાય છે. અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માં GPSC અને GPSC જેવી પરીક્ષાઓમાં ગુજરાતનાં વિદ્યાર્થીઓ રાષ્ટ્રીય કક્ષા કાઢું કાઢીયું છે. પ્રસ્તુત પુસ્તક વિભાગીય હિસાબનીશ સબ ઓડિટર, મ્યુનિસિયલ એકાઉન્ટર, ડેપ્યુટી એકાઉન્ટન્ટ પરીક્ષા માટે (સ્ટડી મટરિયલ) કોમર્સ/એકાઉન્ટ નાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો તેમજ થીયરી સાહિત્ય માં નામાનાં મૂળતત્વો આંકડાશાસ્ત્ર, સંચાલન, ઓડિટ, GST, કંપનીધારો 2013 નાં વિવિધ પ્રશ્નો આવરી લેવામાં આવ્યા છે. વાણિજ્ય (કોમર્સ) નું બેકગ્રાઉન્ડ ન ધરાવનાર ઉમેદવાર પણ એકાઉન્ટ, ઓડિટ અને નો પાયાના સિદ્ધાંતો સરળતાથી સમજી શકે.

દરેક ઉમેદવારો અને એ યાદરાખવું હાલમાં પરીક્ષાનાં ફોર્મ ઉમેદવારોની સંખ્યા વધતી જાય છે. તેથી પ્રશ્નપત્રો હવે GPSC ની જેમ છે. પ્રશ્નો પુછવાની પેટર્ન બદલાતી હોય છે. તેથી આ પુસ્તકમાં વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષાલક્ષી તૈયારીમાટે પાછલા વર્ષોનાં GPSC કરવા ના એકાઉન્ટ ઓફિસર કલાસ. 1 અને કલાસ. 2 નાં પ્રશ્નોનું સંકલન કરી ઉત્તરોસહિત મુકવામાં આવ્યા છે.

આ પુસ્તક થકી વિદ્યાર્થીઓની કારકિર્દી એકાઉન્ટન્ટ તરીકે ખુબજ સફળ બની રહે એવી શુભેચ્છાઓ સાથે આ પુસ્તક તમારી સમક્ષ આનંદ ની લાગણી સાથે મુકી રહ્યો છું.

- આ પુસ્તક માં ક્યાંક ટાઈપીંગ કે છાપકામ માં કોઈ ક્ષતિ જણાયતો જાણકરવા વિનંતી

આ પુસ્તકો ના માધ્યમ થકી ઘણાં વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શિક્ષકો સમક્ષ પરોક્ષ રીતે તમારા હૃદય સુધી પહોંચવાનો પ્રયત્ન કરું છું.

આ પુસ્તક તૈયાર કરવા માટે મારા પરિવાર માં મારી પત્ની અને મારો પુત્ર અંયશ જેમણે કાર્ય કરવામાં પૂરતો સમય આવ્યો એ બદલ એમનો આભાર.

આવા પુસ્તકો તૈયાર કરવા અને મારા વિદ્યાર્થીઓ અને મારા સહ મિત્રો તેમજ મારા આચાર્ય શ્રી ડૉ. પરેશ રાવલ સરની કાયમી પ્રેરણા મળતી રહે છે.

આ પુસ્તક તૈયાર કરવા અક્ષર પ્રકાશનની ટીમ જેમાં બ્રિજેષભાઈ અને કૃષ્ણાલભાઈ ખુબજ સપોર્ટ આપ્યો છે તેમનો આભાર.

‘લેખક નો શબ્દો’

	પંચાયત વિભાગ	નાણાં વિભાગ	
વિગત પે : લેવલ ફિક્સ પગાર નો સમયગાળો ફિક્સ પગાર નોકરીનું સ્થળ	વિભાગીય હિસાબનીશ લેવલ - 7 5 વર્ષ 38080 જિલ્લા પંચાયતની જિલ્લા કક્ષાની કચેરી	નાયબ હિસાબનીશ લેવલ - 5 5 વર્ષ 31,340 જિલ્લા પંચાયત જિલ્લા તાલુકા કક્ષાની કચેરીમાં	સબ-ઓડિટર લેવલ - 4 5 વર્ષ 19,950 તિબેરી કચેરી, લોકલ ફંડ નિરીક્ષક ની કચેરીમાં
પ્રથમ પ્રમોશન દ્વિતીય	હિસાબી અધિકારી વર્ગ - ૨ હિસાબી અધિકારી વર્ગ - ૧	વિભાગીય હિસાબનીશ, હિસાબી અધિકારી વર્ગ - ૨	સિનિયર ઓડિટર લોકલ ફંડ ઓડિટ ઓફિસર વર્ગ - ૨

20.3 સદર સ્પર્ધાત્મક લેખિત પરીક્ષામાં ગુજરાત સરકારશ્રીના પંચાયત, ગ્રામ ગૃહ નિર્માણ એ ગ્રામ વિકાસ વિભાગના તા. 22-7-2021 જાહેરનામા ક્રમાંક: કેપી/20/2021/પીઆરઆર/10/2014/106/બ થી બહાર પાડેલ ગુજરાત પંચાયત સેવા (વર્ગ-3) ભરતી (પરીક્ષા) નિયમો, 2021 ની જોગવાઈ મુજબ ફક્ત-1 (એક) લેખિત પ્રશ્નપત્ર (હેતુલક્ષી) નીચે મુજબ રહેશે.

Cadre Name	Syllabus	Marks	Exam Medium	Duration
Deputy Accountant નાયબ હિસાબનીશ (વર્ગ-3)	Genral Awareness and Genral Knowledge	35	GUJARATI	One and Half Hour (90 મીનીટ) (90 Minutes)
	Gujarati Language and Grammar	20	GUJARATI	
	English Language and Grammar	20	ENGLISH	
	Question Assessing the requisite knowledge for the job and technical knowledge with regard to the educational qualification.		GUJARATI	
	TOTAL	150		

** General Awareness and General Knowledge** include questions related to----

1. General Mental Ability and General Intelligence.
2. History of India and History of Gujarat.
3. Cultural heritage of India adn Gujarat.
4. Geography of India and Geography of Gujarat.
5. Sports.

6. Indian Polity and the Constitution of India.
7. Panchayati Raj.
8. Welfare Schemes of Gujarati State and Union Government.
9. Indian Economy and Planning.
10. General Science, Environment and Information & Communication Technology.
11. Current Affairs of Regional, National and International Importance.

NOTE : The question paper shall be of objective type MCQs (multiple choice questions).

20.4 આ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબના વિષયોને આવરી લેતા હેતુલક્ષી પ્રશ્નોનું ઉત્તરપત્ર ઓ.એમ.આર. (ઓપ્ટીકલ માર્કસ રીડીંગ) પદ્ધતિ સ્વરૂપનું રહેશે.

20.5 ઓ.એમ.આર માં ઉમેદવારે દર્શાવેલ પ્રત્યેક સાચા જવાબદીઠ 1 (એક) ગુણ મળવાપાત્ર થશે.

મંડળ દ્વારા ગુણાંકન પદ્ધતિમાં માર્કનસ પદ્ધતિ દાખલ કરવામાં આવી છે, જે મુજબ :

- (i) પ્રત્યેક ખોટા જવાબદીઠ (-0.33) (માર્કનસ ઝીરો પોઈન્ટ તેત્રીસ) ગુણ કાપવામાં આવશે.
- (ii) પ્રત્યેક ખાલી થોડેલ જવાબદીઠ (0.33) (માર્કનસ ઝીરો પોઈન્ટ તેત્રીસ) ગુણ કાપવામાં આવશે.
- (iii) એક કરતાં વધુ વિકલ્પો દર્શાવેલ હોય કે છેકછાક કરેલ હોય તેવા પ્રત્યેક જવાબદીઠ (-0.33) (માર્કનસ ઝીરો પોઈન્ટ તેત્રીસ) ગુણ કાપવામાં આવશે.
- (iv) દરેક પ્રશ્નના જવાબોમાં એક વિકલ્પ “E” (“Not Attempted”) રહેશે. ઉમેદવાર કોઈ પ્રશ્નનો જવાબ આપવા ના ઈચ્છતા હોય તો. આ વિકલ્પ પસંદ કરી શકશે અને “Not Attempted” વિકલ્પ પસંદ કરવાના કિસ્સામાં નેગેટીવ માર્કિંગ લાગુ પડશે નહીં. આમ ઉમેદવારે સાચા જવાબ દ્વારા મેળવેલ કુલ ગુણમાંથી ઉપર દર્શાવેલ (i), (ii), (iii) મુજબ બાદ (માર્કનસ) થતા કુલ ગુણ બાદ કરવાથી મળતા ગુણ, ઉમેદવારને પ્રાપ્ત થતા ગુણ માન્ય ઠરશે.

9. પસંદગી પ્રક્રિયા :

“પેટા હિસાબનીશ/સબ ઓડિટર”ની જગ્યા ઉપર પસંદગી પામવાનાં હેતુસર ઉમેદવારે ઓપ્ટિકલ માર્ક રીડીંગ (OMR) પદ્ધતિની હેતુલક્ષી પ્રશ્નોવાળી ભાગ-1 ની લેખિત કસોટી અને ત્યારબાદ ભાગ-2 ની કોમ્પ્યુટર પ્રોફીસીયન્સી ટેસ્ટની પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવાનું રહેશે. આ પરીક્ષામાં નીચે મુજબ ગુણભાર રહેશે.

(ક) ભાગ-1 લેખિત કસોટી : લાયકાત ધરાવતા તમામ ઉમેદવારોની નીચેની વિગતે ઓપ્ટીકલ માર્ક રીડીંગ (OMR) પદ્ધતિથી, લેખિત કસોટી ભાગ-1 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોની લેવાશે. જેમાં સ્નાતક કક્ષાના સામાન્ય જ્ઞાન અને લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાતા વિષયોને અનુરૂપ પ્રશ્નોવાળું એક પ્રશ્નપત્ર (OMR) રહેશે. કુલ પ્રશ્નો : 150, ગુણ : 150, સમય : 02 (બે) કલાકનો રહેશે. (સરકારશ્રીના સામાન્ય વહીવટ વિભાગનો તા. 17-05-2016નો પત્ર ક્રમાંક : ભરત/102014/63837/ક)

પેપર	વિષય	ગુણ
પાર્ટ - 1	સામાન્ય જ્ઞાન : ગુજરાતનો ઇતિહાસ, ભૂગોળ અને સંસ્કૃતિ, ભારતનું બંધારણ, રમતજગત, વિજ્ઞાન, વર્તમાન પ્રવાહો, કોમ્પ્યુટરને લગતું સામાન્ય જ્ઞાન, ટેસ્ટ ઓફ રીઝર્નીંગ, પર્યાવરણ, વહીવટ, સરકારી યોજનાઓ, પંચાયતી રાજ અને ડીઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ, ગાણિતિક કસોટીઓ વગેરે	30
પાર્ટ - 2	ગુજરાતી સાહિત્ય, ગુજરાતી વ્યાકરણ	20
પાર્ટ - 3	અંગ્રેજી વ્યાકરણ	10
પાર્ટ - 4	Bachelore of Bussiness Administration, Bachelor of Computer Application, Bachlore of Commerce, bachlore of Scince (Mathematics/Statistics) તથા Bachlore of Arts, (Statistics/ Economics/Mathematics) ના વિષયોની શૈક્ષણિક લાયકાતને (લઘુત્તમ) અનુરૂપ વિષયો.	90
	કુલ ગુણ :	150

અનુક્રમણિકા

ક્રમ

વિગત

પેજ નંબર

(1)	લાયકાત મુજબના અભ્યાસક્રમ.....	1 to 452
(2)	લાયકાત મુજબના અભ્યાસક્રમ (MCQ).....	453 to 486
(3)	કંપની ધારો, 2013 [Companies act 2013].....	487 to 662
⇒	પેપર.....	663 to 730

